

การยอมรับเทคโนโลยีการผลิตหอมแดงตามระบบจัดการคุณภาพเกษตรดีที่เหมาะสม ของเกษตรกรในจังหวัดศรีสะเกษ

Adoption of Shallot Production Technology for Good Agricultural Practice by Farmers in Si Sa Ket Province

เบญจมาศ พันธุ์ดี¹ และ นิวัฒน์ มาสุวรรณ¹
Benjamat Pundee¹ and Niwat Martwanna¹

บทคัดย่อ: การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา การยอมรับเทคโนโลยีการผลิตหอมแดงตามระบบจัดการคุณภาพเกษตรดีที่เหมาะสมของเกษตรกรในจังหวัดศรีสะเกษ เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่าง 165 รายระหว่างเดือนเดือน พฤษภาคม-สิงหาคม พ.ศ. 2554 พบว่า เทคโนโลยีการผลิตหอมแดงตามระบบจัดการคุณภาพเกษตรดีที่เหมาะสมที่เกษตรกรนำไปปฏิบัติตามทุกครั้ง ได้แก่ เทคโนโลยีด้านการเก็บเกี่ยวและการปฏิบัติหลังการเก็บเกี่ยว ส่วนเทคโนโลยีการผลิตหอมแดงที่เกษตรกรนำไปปฏิบัติเป็นบางครั้ง ได้แก่ เทคโนโลยีด้านการจัดการสุขลักษณะสวน และการจัดการเพื่อให้ได้หอมแดงที่ปลอดภัยจากสารพิษตกค้าง สำหรับเทคโนโลยีด้านการจัดการเครื่องมือและอุปกรณ์การเกษตร การบันทึกและควบคุมเอกสาร การจัดการปัจจัยการผลิต การปฏิบัติและการควบคุมการผลิต ถึงแม้เกษตรกรจะไม่เคยปฏิบัติตามแต่มีแนวโน้มว่าในอนาคตเกษตรกรจะนำไปปฏิบัติตาม ส่วนการจัดเก็บและควบคุมเอกสารนั้น เกษตรกรไม่เคยนำมาปฏิบัติตาม
คำสำคัญ: การยอมรับเทคโนโลยีการผลิตหอมแดง ระบบจัดการคุณภาพเกษตรดีที่เหมาะสม

Abstract: The objective of this study was to examine adoption of shallot production technology for Good Agricultural Practice (GAP) of farmers in Si Sa Ket province. Data were collected by interviewing 165 farmers sampled from the population during May – August 2011. It was found that the shallot production technologies for GAP being always put into practice were harvesting and post-harvest technologies. The production technologies that the farmers occasionally put into practice included hygienic plantation management technology and pesticide-safe shallot production technology. Technologies related to agricultural tools and equipment management, record and document keeping, input management, production and control measures were not put into practice but having tendency to be adopted in later time. Technologies related to storage and document control were not put into practice at all by the farmers.

Keywords: Adoption of shallot production technology, Good Agricultural Practice (GAP)

¹ ภาควิชาส่งเสริมการเกษตร คณะเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น 40002

¹ Department of Agricultural Extension, Faculty of Agriculture, Khon Kaen University 40002

บทนำ

หอมแดงเป็นพืชที่มีการส่งออกมากที่สุดในการผลิตสินค้าตระกูลหอมและกระเทียม โดยมีตลาดที่สำคัญได้แก่ มาเลเซีย อินโดนีเซีย สิงคโปร์ ตะวันออกกลาง เนเธอร์แลนด์ เยอรมัน อังกฤษ เป็นต้น พื้นที่ที่มีการปลูกหอมแดงเป็นอาชีพ ส่วนใหญ่จะอยู่ในพื้นที่ทางภาคเหนือ เช่น ในเขตจังหวัดลำพูน จังหวัดเชียงใหม่ ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ได้แก่จังหวัดศรีสะเกษ ซึ่งเป็นจังหวัดที่มีการปลูกหอมแดงมากที่สุด สำหรับในภาคอื่นๆจะมีการปลูกประปราย (สำนักงานเกษตรอำเภอยางชุมน้อย, 2551)

ในปัจจุบันและอนาคตผู้บริโภคต้องการผลผลิตเกษตรที่มีความปลอดภัยจากสารเคมีปนเปื้อนและปลอดภัยจากจุลินทรีย์ที่เป็นภัยต่อมนุษย์ ผู้บริโภคต้องการทราบแหล่งที่มาหรือแหล่งผลิตวัตถุดิบในการประกอบอาหาร นอกจากนี้การมีข้อตกลงทางการค้ากับประเทศต่างๆ ทำให้ระบบการผลิตอาหารและสินค้าทางการเกษตรของไทยต้องปรับเปลี่ยนวิธีการและขั้นตอนการผลิตให้เป็นไปตามระบบการผลิตที่ควบคุมปัจจัยการผลิต ทรัพยากรที่ใช้ และเทคโนโลยีที่เกี่ยวข้องกับการผลิตอย่างถูกต้องและเหมาะสมสามารถตรวจสอบกลับได้ทุกขั้นตอน ความต้องการในสินค้าที่มีการรับรองมาตรฐานได้ขยายตัวขึ้นอย่างรวดเร็ว ดังนั้น หลักเกณฑ์การผลิตที่ถูกต้องจึงเริ่มมีการปฏิบัติตามมาตรฐานเกษตรที่ดีที่เหมาะสม (Good Agricultural Practice) ซึ่งเป็นมาตรฐานสำหรับเกษตรกร ที่ครอบคลุมกระบวนการผลิตทางการเกษตร โดยเริ่มต้นตั้งแต่การใช้ปัจจัยการผลิต ขั้นตอนการผลิต จนกระทั่งผลผลิตถูกขนส่งจากฟาร์ม (สำนักงานเกษตรจังหวัดศรีสะเกษ, 2552)

จังหวัดศรีสะเกษ เป็นจังหวัดที่มีการปลูกหอมแดงมากที่สุดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ หอมแดงเป็นพืชเศรษฐกิจหนึ่งที่ทำรายได้เข้าจังหวัดปีละประมาณ 500 ล้านบาท (สำนักงานพาณิชย์จังหวัดศรีสะเกษ, 2551) แต่หอมแดงกลับเป็นพืชที่มีปัญหา

มากที่สุดของจังหวัด และเกิดปัญหาขึ้นเป็นประจำแทบทุกปี ไม่ว่าจะเป็นปัญหาด้านการผลิต ผลผลิตที่มีมากเกินไปเกินความต้องการในบางปี คุณภาพผลผลิตต่ำกว่ามาตรฐาน จึงทำให้สำนักงานเกษตรจังหวัดศรีสะเกษได้ดำเนินการโครงการส่งเสริมการผลิตพืชปลอดภัยได้มาตรฐานให้กับเกษตรกรผู้ปลูกหอมแดง อย่างไรก็ตาม มีเกษตรกรจำนวนน้อยมากที่ได้รับใบรับรองแปลงผลิต เมื่อเปรียบเทียบกับจำนวนที่ได้รับการส่งเสริมส่งเสริม ดังนั้น จึงเห็นสมควรที่จะได้มีการศึกษาการยอมรับเทคโนโลยีการผลิตหอมแดงตามระบบจัดการคุณภาพเกษตรที่ดีที่เหมาะสมของเกษตรกรเพื่อเป็นแนวทางในการปรับปรุงการส่งเสริมการผลิตหอมแดงตามระบบเกษตรที่ดีที่เหมาะสมต่อไป

วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1. เพื่อศึกษาลักษณะพื้นฐานทางสังคมและเศรษฐกิจบางประการของเกษตรกรผู้ปลูกหอมแดง
2. เพื่อศึกษาสภาพการผลิตหอมแดงตามระบบจัดการคุณภาพเกษตรที่ดีที่เหมาะสมของเกษตรกร
3. เพื่อศึกษาการยอมรับเทคโนโลยีการผลิตหอมแดงตามระบบจัดการคุณภาพเกษตรที่ดีที่เหมาะสมของเกษตรกร

วิธีดำเนินการศึกษา

การศึกษานี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ กลุ่มตัวอย่างในการศึกษาเป็นเกษตรกรผู้ปลูกหอมแดงที่เข้าร่วมโครงการส่งเสริมการผลิตสินค้าเกษตรที่ปลอดภัย และได้มาตรฐานปี พ.ศ. 2552 จำนวน 165 ราย ที่ได้จากการสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน จากประชากรทั้งหมด จำนวน 280 ราย เก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์ ระหว่างเดือนพฤษภาคม-สิงหาคม พ.ศ. 2554 และนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ทางสถิติ ส่วนการวัดการยอมรับเทคโนโลยีการผลิตหอมแดงตามระบบจัดการคุณภาพเกษตรที่ดีที่เหมาะสมของเกษตรกรนั้นวัดโดยใช้มาตราประมาณค่า (rating scale) และกำหนดค่าคะแนนของคำตอบ ดังนี้ ปฏิบัติทุกครั้ง มีค่า

คะแนนเป็น 4 คะแนน ปฏิบัติบางครั้ง เป็น 3 คะแนน ไม่เคยปฏิบัติแต่มีแนวโน้มที่จะปฏิบัติ เป็น 2 คะแนน และไม่เคยปฏิบัติ เป็น 1 คะแนน

ผลการศึกษา

สภาพพื้นฐานทางเศรษฐกิจและสังคมของเกษตรกร

เกษตรกรผู้ปลูกหอมแดงที่ให้สัมภาษณ์ส่วนใหญ่ (ร้อยละ 75.8) เป็นชาย มีอายุเฉลี่ย 43.55 ปี เกษตรกร ร้อยละ 47.3 สำเร็จการศึกษาระดับประถมศึกษา มีสมาชิกในครัวเรือนเฉลี่ย 5.04 คน เกษตรกรส่วนใหญ่ (ร้อยละ 78.8) ไม่เป็นผู้นำชุมชน โดยร้อยละ 83.0 เป็นสมาชิกสถาบันเกษตรกรประเภทใดประเภทหนึ่ง ครัวเรือนเกษตรกรมีพื้นที่ถือครองทางการเกษตรเฉลี่ยที่ 17.82 ไร่ โดยครัวเรือนเกษตรกร ร้อยละ 88.5 มีพื้นที่ถือครองเป็นของตนเอง แรงงานในครัวเรือน เฉลี่ย 2.97 คน ครัวเรือนเกษตรกรมีรายได้ที่เป็นเงินสดในรอบปีเฉลี่ย 234,722.12 บาท เป็นรายได้จากภาคเกษตร (ไม่รวมหอมแดง) 62,056.97 บาท รายได้จากการจำหน่ายหอมแดง 130,977.27 บาท และรายได้จากนอกภาคเกษตร 41,687.88 บาท

สภาพการผลิตหอมแดง

เกษตรกรปลูกหอมแดงเฉลี่ยครัวเรือนละ 2.94 ไร่ ร้อยละ 80.0 ปลูกหอมแดงพันธุ์ศรีสะเกษ เกษตรกรทั้งหมดปลูกหอมแดงด้วยหัวพันธุ์ ร้อยละ 95.8 ใส่ปุ๋ยทั้งปุ๋ยเคมีและปุ๋ยอินทรีย์ เกษตรกรมีประสบการณ์ในการปลูกหอมแดง เฉลี่ย 27.90 ปี

การยอมรับเทคโนโลยีการผลิตหอมแดงตามระบบ

จัดการคุณภาพเกษตรกรดีที่เหมาะสมของเกษตรกร

การศึกษาการยอมรับเทคโนโลยีการผลิตหอมแดงตามระบบจัดการคุณภาพเกษตรกรดีที่เหมาะสมของเกษตรกร ใน 8 ด้าน จำนวน 19 ประเด็นหลัก พบว่า เกษตรกรนำเทคโนโลยีการผลิตหอมแดงตามระบบจัดการคุณภาพเกษตรกรดีที่เหมาะสมไปปฏิบัติในทุกครั้งเมื่อมีโอกาส 6 ประเด็น นำไปปฏิบัติบางครั้ง 4 ประเด็น ไม่เคยนำไปปฏิบัติแต่มีแนวโน้มว่าจะนำไป

ปฏิบัติ 7 ประเด็น และเกษตรกรไม่นำไปปฏิบัติตามเลย 2 ประเด็น (ตารางที่ 1) สำหรับการยอมรับเทคโนโลยีในด้านต่าง ๆ นั้น มีรายละเอียด ดังนี้

1) ด้านการจัดการสุขลักษณะสวน พบว่า เกษตรกรปฏิบัติตามบางครั้งเท่านั้นใน 3 ประเด็น ได้แก่ การเก็บรักษาสารเคมี การใช้สารเคมีทางการเกษตรอย่างถูกต้องและเหมาะสม ความสะอาดปลอดภัยและการกำจัดของเสียภายในแปลงและวัตถุเหลือใช้จากการผลิต ทั้งนี้ เนื่องจาก เกษตรกรบางรายนำภาชนะบรรจุสารเคมีที่ใช้หมดแล้วไปขายแทนที่จะนำไปทำลายทิ้ง เกษตรกรไม่เคยนำไปปฏิบัติ 1 ประเด็น ได้แก่ การจัดทำประวัติสวนและการใช้ประโยชน์ ทั้งนี้ เนื่องจาก เกษตรกรบางรายเขียนหนังสือไม่ได้ และให้เหตุผลว่ามีความยุ่งยากซับซ้อน เสียเวลา ไม่มีเวลาจำเป็น เนื่องจากว่าจำได้อยู่แล้ว

2) ด้านการจัดการเครื่องมือและอุปกรณ์ การเกษตร ได้แก่ ประเด็นการจัดทำรายการและจัดเก็บเครื่องมือและอุปกรณ์ และการตรวจสภาพและซ่อมบำรุง พบว่า เกษตรกรไม่เคยปฏิบัติตามแต่มีแนวโน้มว่าจะปฏิบัติตาม โดยเกษตรกรได้ให้เหตุผลว่าไม่มีเวลา

3) ด้านการจัดการปัจจัยการผลิต ได้แก่ การจัดทำรายการและรายละเอียดเฉพาะของปัจจัยการผลิตที่สำคัญลงในแบบบันทึก พบว่า เกษตรกรไม่เคยปฏิบัติแต่มีแนวโน้มที่จะนำไปปฏิบัติ เนื่องจากเกษตรกรไม่เห็นความสำคัญของการจดบันทึก ใช้การจามากกว่าการจดบันทึก

4) ด้านการปฏิบัติและการควบคุมการผลิต ได้แก่ การจัดการทั่วไป มีข้อพึงปฏิบัติในการเก็บเกี่ยวและการปฏิบัติหลังการเก็บเกี่ยว การควบคุมการคละปนของผลิตผลด้อยคุณภาพ และการบ่งชี้และการสอบกลับ พบว่า เกษตรกรไม่เคยปฏิบัติตามแต่มีแนวโน้มที่จะนำไปปฏิบัติตาม โดยเกษตรกรให้เหตุผลว่า แรงงานไม่เพียงพอจึงไม่ได้ทำการคัดแยกการคละปนของผลิตผลด้อยคุณภาพ และเกษตรกรส่วนใหญ่จะขายผลผลิตออกจากฟาร์มแบบคละเกรด การคัดแยกจะเป็นขั้นตอนของพ่อค้าคนกลางที่จะมาจ้างแรงงานใน

หมู่บ้านหลังจากฤดูเก็บเกี่ยวเสร็จแล้ว เพื่อที่จะทำการส่งขายต่างประเทศ

5) ด้านการบันทึกและควบคุมเอกสาร พบว่าเกษตรกรไม่เคยปฏิบัติตามแต่มีแนวโน้มว่าจะนำไปปฏิบัติตาม โดยเกษตรกรให้เหตุผลว่าไม่มีเวลา จึงไม่ได้ทำการบันทึกข้อมูล เกษตรกรบางรายไม่เห็นความสำคัญของการจดบันทึกว่าจดบันทึกไปแล้วจะได้ประโยชน์อะไรบ้าง

6) ด้านการจัดเก็บข้อมูลและการควบคุมเอกสาร พบว่า เกษตรกรไม่เคยปฏิบัติตาม ทั้งนี้ เนื่องจากเนื่องมาจากการที่เกษตรกรไม่ได้จดบันทึกเอกสารต่างๆเพราะไม่มีเวลา จึงไม่เคยเก็บเอกสารใดๆ

7) ด้านการจัดการเพื่อให้ได้หอมแดงที่ปลอดภัยจากสารพิษตกค้าง พบว่า เกษตรกรนำไปปฏิบัติตามทุกครั้ง 1 ประเด็น ได้แก่ การใช้สารเคมีที่ถูกต้องตามกฎหมาย มีเลขทะเบียนวัตถุอันตรายและมีคำแนะนำบนฉลากให้ใช้กับพืชนั้นๆ โดยเกษตรกรให้เหตุผลว่า การใช้สารเคมีที่ถูกต้องตามกฎหมายนั้น ถ้าใช้ถูกวิธีและใช้ในปริมาณที่เหมาะสมจะทำให้ได้ผลผลิตที่มีคุณภาพและปลอดภัยจากสารพิษตกค้าง รวมถึงปลอดภัยต่อตัวเกษตรกรเองด้วย เกษตรกรปฏิบัติตามบางครั้ง 1 ประเด็น ได้แก่ ใช้สารเคมี ชนิด อัตรา และระยะเวลาหยุดพ่นสารป้องกันกำจัดศัตรูพืช ก่อนเก็บเกี่ยวตามรายละเอียดในคำแนะนำการใช้สารป้องกันกำจัดศัตรูพืช

8) ด้านการเก็บเกี่ยวและการปฏิบัติหลังการเก็บเกี่ยว ได้แก่ ประเด็นการเก็บเกี่ยวเมื่อหอมแดงมีอายุประมาณ 70-110 วัน เก็บเกี่ยวเมื่อหอมแดงแก่เต็มที่ โดยสังเกตจากใบหอมแดงฟุบพับลง โคนก้านใบอ่อนนุ่ม เปลือกหุ้มหัวหอมเปลี่ยนเป็นสีแดงเข้มขึ้น เก็บโดยการถอน ผึ่งแดดไว้ 3-4 ชั่วโมงแล้วเก็บเข้ารถที่ไม่อับชื้น ทำความสะอาดหัวหอมแล้วมัดแขวนตากในร่มที่มีอากาศถ่ายเทสะดวก พักแปลงหลังการเก็บเกี่ยวปลูกพืชอื่นหมุนเวียน พบว่า เกษตรกรปฏิบัติตามทุกครั้งในประเด็นต่างๆ ดังกล่าว โดยเกษตรกรให้เหตุผลว่าเป็นสิ่งที่ทำเป็นประจำอยู่แล้ว การที่เก็บหอมแดง

อ่อนหรือแก่เกินไปจะทำให้ถูกกดราคาจากพ่อค้าคนกลาง ส่วนการพักแปลงและปลูกพืชอื่นหมุนเวียนก็ทำเป็นประจำเพราะอยู่แล้วเพราะถือว่าเป็นการบำรุงดินและป้องกันการเสื่อมโทรมของดิน

สรุปและข้อเสนอแนะ

เกษตรกรยอมรับเทคโนโลยีการผลิตหอมแดงตามระบบเกษตรดีที่เหมาะสมไปปฏิบัติตามเป็นเพียงบางด้านบางประเด็นเท่านั้น โดยเทคโนโลยีที่เกษตรกรยอมรับนำไปปฏิบัติทุกครั้งเมื่อมีโอกาส ได้แก่ เทคโนโลยีเกี่ยวกับการเก็บเกี่ยวและการปฏิบัติหลังการเก็บเกี่ยว เทคโนโลยีที่เกษตรกรนำไปปฏิบัติตามบางครั้ง มี 2 ประเด็น ได้แก่ การจัดการสุขลักษณะสวน และการจัดการเพื่อให้ได้หอมแดงที่ปลอดภัยจากสารพิษตกค้าง สำหรับเทคโนโลยีด้านการจัดการเครื่องมือและอุปกรณ์การเกษตร การจัดการปัจจัยการผลิต การปฏิบัติและควบคุมการผลิต และการบันทึกและควบคุมเอกสาร ถึงแม้ว่าเกษตรกรจะไม่เคยปฏิบัติตามแต่มีแนวโน้มว่าในอนาคตเกษตรกรจะปฏิบัติตาม ส่วนเทคโนโลยีด้านการจัดเก็บและควบคุมเอกสารนั้น เกษตรกรไม่นำไปปฏิบัติตาม

การจดบันทึกข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยการผลิตขั้นตอนการผลิตตั้งแต่เริ่มต้นผลิตจนถึงขายผลผลิตล้วนมีความสำคัญเป็นอย่างยิ่งต่อการผลิตหอมแดง แต่เกษตรกรจำนวนหนึ่งยังไม่ปฏิบัติตามคำแนะนำในประเด็นดังกล่าว ดังนั้น เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรจึงควรเข้ามาส่งเสริมและให้ความรู้ อธิบายให้เข้าใจ และให้มุ่งเน้นให้เห็นถึงความสำคัญของการจดบันทึกข้อมูลประจำแปลง เพื่อที่จะทำให้เกษตรกรได้มีการบันทึกข้อมูลด้านปัจจัยการผลิต และข้อมูลด้านการปฏิบัติงาน โดยบันทึกให้เป็นปัจจุบันและให้ครบถ้วนจดบันทึกเป็นประจำและสม่ำเสมอ เพื่อให้สามารถตรวจสอบข้อมูลย้อนหลังได้

เอกสารอ้างอิง

สำนักงานเกษตรจังหวัดศรีสะเกษ. 2552. เอกสารประกอบการฝึกอบรมเพิ่มประสิทธิภาพผู้ช่วยที่ปรึกษาอาสาสมัครเกษตร (GAP อาสา) หลักสูตร “ระบบจัดการคุณภาพ GAP พืช”. สำนักงานเกษตรจังหวัดศรีสะเกษ กรม

ส่งเสริมการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์.

สำนักงานเกษตรอำเภอยางชุมน้อย. 2551. การปลูกหอมแดง. ค้นเมื่อวันที่ 11 พฤศจิกายน 2551, จาก <http://sisaket.doae.go.th/yangchumnoi/องค์ความรู้หอมแดง3.html>

สำนักงานพาณิชย์จังหวัดศรีสะเกษ. 2551. ข้อมูลด้านการตลาดของหอมแดง ปี 2551. สำนักงานพาณิชย์จังหวัดศรีสะเกษ กระทรวงพาณิชย์

ตารางที่ 1. การยอมรับเทคโนโลยีการผลิตหอมแดงตามระบบจัดการคุณภาพเกษตรที่ดีที่เหมาะสมของเกษตรกร

เทคโนโลยีการผลิตหอมแดง	Mean (n=165)	S.D.	การแปลความหมาย
1.การจัดการสุขลักษณะสวน	2.54	1.190	ปฏิบัติบางครั้ง
1.1 จัดทำประวัติสวนและการใช้ประโยชน์ที่ดินในสวน	1.75	1.040	ไม่เคยปฏิบัติ
1.2 การเก็บรักษาสารเคมี	2.62	1.339	ปฏิบัติบางครั้ง
1.3 การใช้สารเคมีทางการเกษตรอย่างถูกต้องและเหมาะสม	3.08	1.192	ปฏิบัติบางครั้ง
1.4 ความสะอาดปลอดภัยและการกำจัดของเสียภายในแปลง และวัตถุเหลือใช้จากการผลิต	2.71	1.191	ปฏิบัติบางครั้ง
2. การจัดการเครื่องมือและอุปกรณ์การเกษตร	2.19	1.201	ไม่เคยปฏิบัติแต่มีแนวโน้มว่าจะปฏิบัติ
2.1 การจัดทำรายการและการจัดเก็บเครื่องมือและอุปกรณ์	2.21	1.217	ไม่เคยปฏิบัติแต่มีแนวโน้มว่าจะปฏิบัติ
2.2 การตรวจสอบสภาพ และการซ่อมบำรุง	2.17	1.184	ไม่เคยปฏิบัติแต่มีแนวโน้มว่าจะปฏิบัติ
3. การจัดการปัจจัยการผลิต	2.00	1.215	ไม่เคยปฏิบัติแต่มีแนวโน้มว่าจะปฏิบัติ
4. การปฏิบัติและการควบคุมการผลิต	2.08	1.182	ไม่เคยปฏิบัติแต่มีแนวโน้มว่าจะปฏิบัติ
4.1 การจัดการประเด็นทั่วไป	2.27	1.192	ไม่เคยปฏิบัติแต่มีแนวโน้มว่าจะปฏิบัติ
4.2 การควบคุมการคละปนของผลิตผลต่อคุณภาพ	2.19	1.229	ไม่เคยปฏิบัติแต่มีแนวโน้มว่าจะปฏิบัติ
4.3 การบ่งชี้และการสอบกลับ	1.78	1.144	ไม่เคยปฏิบัติแต่มีแนวโน้มว่าจะปฏิบัติ
5. การบันทึกและควบคุมเอกสาร	1.80	1.449	ไม่เคยปฏิบัติแต่มีแนวโน้มว่าจะปฏิบัติ
6. การจัดเก็บและการควบคุมเอกสาร	1.66	1.107	ไม่เคยปฏิบัติ

ตารางที่ 1. การยอมรับเทคโนโลยีการผลิตหอมแดงตามระบบจัดการคุณภาพเกษตรดีที่เหมาะสมของเกษตรกร (ต่อ)

เทคโนโลยีการผลิตหอมแดง	Mean	S.D.	การแปลความหมาย
7.การจัดการเพื่อให้ได้หอมแดงที่ปลอดภัยจากสารพิษ	2.89	1.123	ปฏิบัติบางครั้ง
ตกค้าง			
7.1 ใช้สารเคมี ชนิด อัตรา และระยะเวลาหยุดพ่นสารป้องกันกำจัดศัตรูพืชก่อนเก็บเกี่ยวตามรายละเอียดในคำแนะนำการใช้สารป้องกันกำจัดศัตรูพืช	2.82	1.117	ปฏิบัติบางครั้ง
7.2 ต้องใช้สารเคมีที่ถูกต้องตามกฎหมาย มีเลขทะเบียนวัตถุอันตรายและมีคำแนะนำบนฉลากให้ใช้กับพืชนั้นๆ	2.96	1.128	ปฏิบัติทุกครั้ง
8.การเก็บเกี่ยวและการปฏิบัติหลังการเก็บเกี่ยว	3.69	0.630	ปฏิบัติทุกครั้ง
8.1 เก็บเกี่ยวเมื่อหอมแดงมีอายุประมาณ 70-110 วัน	3.76	0.575	ปฏิบัติทุกครั้ง
8.2 เก็บเมื่อหอมแดงแก่เต็มที่ โดยสังเกตจากใบหอมแดงพับพับลง โคนก้านใบอ่อนนุ่ม เปลือกหุ้มหัวหอมเปลี่ยนเป็นสีแดงเข้มขึ้น	3.63	0.555	ปฏิบัติทุกครั้ง
8.3 เก็บโดยการถอน ผึ่งแดดไว้ 3-4 ชั่วโมง เก็บเข้ารวมที่ไม่อับชื้น ทำความสะอาดหัวแล้วมัดกำ แวนตากในร่มที่มีอากาศถ่ายเทสะดวก	3.67	0.545	ปฏิบัติทุกครั้ง
8.4 พักแปลงหลังการเก็บเกี่ยว	3.78	0.710	ปฏิบัติทุกครั้ง
8.5 ปลูกพืชอื่นหมุนเวียน	3.63	0.767	ปฏิบัติทุกครั้ง

ค่าคะแนนเฉลี่ย 3.26-4.00 = ปฏิบัติทุกครั้ง

ค่าคะแนนเฉลี่ย 2.51-3.25 = ปฏิบัติบางครั้ง

ค่าคะแนนเฉลี่ย 1.76-2.50 = ไม่เคยปฏิบัติตามแต่มีแนวโน้มว่าจะปฏิบัติ

ค่าคะแนนเฉลี่ย 1.00-1.75 = ไม่ปฏิบัติตาม